

A magyar királyi csendőrség a II. világháborúban Tábori rendészeti szolgálat

A tábori rendészeti szolgálatot a H.M.58,200/Eln.1942 számú rendelet, valamint a H.M. által 1944. végén kiadott „Emlékeztető a Tábori Biztonsági szolgálat” c. utasítás szabályozta. Ennek ellátása a tábori csendőrségre, a csapatcsendőrökre és a hadtápszászlóaljakra hárult.

Míg a tábori csendőrséget a csendőrség saját hivatásos és tartalékos állományából állította ki, addig a csapatcsendőrök az ezredparancsnokságok által kiválasztott, közbiztonsági szolgálatra kiképzetlen honvédekből állottak. A hadtápszászlóalj 4 századában az idősebb, a honvédségtől származó tisztek és legénység mellett a zászlóalj parancsnok, a nyomozótiszt és csendőrszakasz parancsnoka hivatásos csendőrtiszt volt. A csendőrszakasz 30-40 főből állott; mind hivatásos csendőrök voltak.

A 2. hadsereg fölállításakor a hadsereg parancsnokság, valamint a három hadtest parancsnokság egy-egy hadtápszászlóaljat és egy-egy csendőrosztatot kapott. A hadosztályokhoz csak néhány hivatásos csendőr jutott. Az egész 2. hadseregnél összesen 180-200 hivatásos csendőr lehetett. Ezek szakszempontról a hadsereg tábori rendészeti főnöke alá tartoztak.

A csendőrosztatot rendészeti feladatai a következők voltak:

A harcoló alakulatoknál:

- az arcvonalat elhagyott honvéd egyének feltartóztatása, illetékes parancsnokságának való átadása
- az önhibájukon kívül az alakulatuktól elszakadt honvédek irányítása
- járművek és munkások kirendelése
- az ellenség által elhagyott fegyverek, raktárak, kincstári ingóságok lefoglalása, beszolgáltatása
- fosztogatások megakadályozása
- a lakosság beszolgáltatási kötelezettségének ellenőrzése.

A megszálló erőknél:

- az állomáshely állandó portyázása, s a forgalom szabályozása, partizánveszély esetén az éjjeli forgalom leállítása
- a rémhírterjesztés megakadályozása
- kocsmák, piacok s más nyilvános helyek ellenőrzése
- kémelhárítás
- a honvédség érdekeit szolgáló műtárgyak megrongálói és a honvédség tagjai ellen elkövetett bűncselekmények elkövetői elleni eljárás
- a lakosság kárára elkövetett bűncselekmények kinyomozása
- katonasszökevények föl kutatása.

A hadtápszászlóalj leginkább a hadtestek vonatkörletében állomásoztak. Legfontosabb feladataik a hadi szempontból fontos raktárak, hidak, villanytelepek és vasútvonalak őrzése volt.

A csendőrnek hadibeosztásban is a csendőrségi utasítások szerint kellett eljárnia. Ezzel ellentétes eljárása felelősségrevonást, súlyosabb esetben hadbírói eljárást vont maga után.

*Összeállította Dr. Kiss Gyula
m. kir. csendőrszázados*